

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017 și sentinței Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 12 iunie 2017, declarat de către inculpatul

Railean Ion Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-nul Xxxxx, domiciliat s. Xxxxx r. Xxxxx, regiunea Xxxxx, Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 03.02.2017-12.06.2017*
2. *instanța de apel: 12.07.2017-03.10.2017*
3. *instanța de recurs: 05.01.2018-07.02.2018*

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 12 iunie 2017, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Railean Ion Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 362 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 25.000 lei. Totodată, i-a fost explicat lui Railean Ion, că potrivit art. 64 alin. (3¹) Cod penal, că este în drept să achite amenda în jumătate, dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul când hotărârea devine executorie, considerându-se în cazul dat că sancțiunea amenzii este executată integral.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Railean Ion la data de 22 ianuarie 2017, în jurul orei 20:30, aflându-se pe teritoriul Ucrainei, realizându-și scopul de trecere ilegală a frontierei de stat a Republicii Moldova, eludând controlul de frontieră din Ucraina în Republica Moldova, a trecut ilegal frontiera de stat a Republicii Moldova cu Ucraina, în afara punctului de trecere a frontierei de stat, prin perimetrul de frontieră s. Lesnoie - s. Săiți, fără documentele necesare, prin ce a atentat la relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea frontierei de stat a Republicii Moldova.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a calificat *de drept* fapta inculpatului în baza art. 362 alin. (1) Cod penal – *trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova, prin eludarea de la controlul efectuat la trecerea acesteia.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Chiriac Valentin în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie condamnat la pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

În motivarea apelului a invocat:

- în privința inculpatului s-a aplicat o sancțiune pecuniară ce nu corespunde situației materiale a acestuia;

- atât la urmărirea penală, cât și în instanța de judecată inculpatul a recunoscut pe deplin vinovăția, se căiește de cele întâmplate, se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale, nu avea de gând să treacă ilegal frontiera de stat, dacă nu ar fi avut loc decesul mamei sale;

- având pașaport cu termen de valabilitate expirat, autoritățile ucrainene de la frontiera de stat au refuzat să-i permită trecerea legală a frontierei și Railean Ion, care nu-și văzuse de mult timp mama și care a decedat, trebuia să asiste la înmormântare, s-o petreacă în ultimul drum, astfel a fost impus de situație să încalce legea penală, trecând ilegal frontiera de stat;

- inculpatul este cetățean al Republicii Moldova, crește și educă 4 copii, dintre care trei sunt minori. Este unicul întreținător al familiei sale și aplicarea unei pedepse materiale ca amenda de 25.000 lei, pentru inculpat și familia sa este o lovitură financiară dureroasă;

- în satul natal nu dispune de lucru, deoarece acolo locuiesc doar oameni în etate și persoane antrenate la lucru în gospodăria agricolă, respectiv inculpatul nu dispune de surse financiare pentru a se întreține, lucrează ocazional la oamenii din sat pentru a supraviețui;

- dispoziția art. 64 alin. (7) Cod penal, prevede că dacă condamnatul nu este în stare să plătească amenda stabilită ca pedeapsă, instanța de judecată este în drept conform art. 67 Cod penal, să o înlocuiască cu munca neremunerată în folosul comunității.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis, că la examinarea chestiunii cu privire la pedeapsa stabilită inculpatului, care, de fapt, este și obiectul apelului, prima instanță a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, ce face parte din categoria celor ușoare; de persoana celui vinovat și anume că, a recunoscut fapta comisă, a conștientizat pe deplin vina, se căiește sincer de cele săvârșite, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii.

Instanța de apel a menționat, că circumstanțele indicate în apel (recunoașterea vinovăției, faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune ușoară, nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv) sunt împrejurări obișnuite, cele ce predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor. Mai mult, aceste circumstanțe au fost luate în considerație de către prima instanță la stabilirea pedepsei, fiindu-i numită inculpatului o pedeapsă proporțională, echitabilă și în măsură să influențeze în sens pozitiv comportamentul ultimului.

Solicitarea părții apărării cu privire la reindividualizarea pedepsei, în opinia instanței de apel ar duce la înrăutățirea situației inculpatului, deoarece sancțiunea amenzii este mai blândă decât munca neremunerată. În acest sens, în caz de admitere a solicitărilor apelantului, ar fi încălcate prescripțiile art. 410 din Cod de procedură penală, ce stipulează că instanța de apel, soluționând cauza nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel.

Astfel, instanța de apel a conchis că pedeapsa aplicată inculpatului este determinată și individualizată conform prevederilor legale, fiind corectă și echitabilă, și nu există careva temei pentru a aplica inculpatului, Railean Ion, pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către inculpat, prin care solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri cu aplicarea unei pedepse echitabile sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

În motivarea recursului ordinar autorul invocă argumente identice cu cele din apel, subsidiar menționând că familia lui se află în Ucraina, de care la moment este izolat aproximativ de un an. La moment nu dispune de pașaport și nu poate pleca peste hotare, deoarece îi este refuzat de a-l perfecta pentru că are intentat proces penal, iar sentința prin care i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de amendă nu poate fi executată.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, considerând că recursul urmează a fi respins, deoarece alegațiile formulate sunt nefondate, iar instanțele de judecată au acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, just ajungând la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori formale sau procesuale. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lecturând textul recursului reține că, deși inculpatul la temeiurile de drept a indicat norma art. 427 Cod de procedură penală, însă nu a specificat care punct din cele prevăzute la alin. (1) al aceleiași norme, ar fi incident ca temei pentru casare a hotărârilor judecătorești atacate. Totodată, din conținutul recursului se atestă că inculpatul își expune dezacordul cu pedeapsa stabilită sub formă de amendă, solicitând de a-i fi aplicată pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul

comunității. Prin urmare, în opinia Colegiului penal, din recursul declarat se întrevăde semnalarea temeiului de casare prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, iar potrivit acestei norme, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept atunci când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Așadar din sumarul recursului declarat în speță, Colegiul atestă, că autorul nu contestă starea de fapt stabilită de către instanțele de fond și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va expune referitor la aceste aspecte, însă recurentul critică hotărârea adoptată numai referitor la aplicarea de către instanțele de fond a unei pedepse, ce nu poate fi executată real de către inculpat.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu motivele reținute în hotărârile adoptate de către instanțele de fond, Colegiul consideră, că temeiul pentru recurs semnalat de inculpat nu este incident în prezenta cauză, iar instanțele de fond și-au motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei ultimului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia.

În primul rând, instanța de recurs remarcă, că în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanța de recurs menționează, că inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de trecere ilegală a frontierei de stat, prevăzută de art. 362 alin. (1) Cod penal, cauza fiind examinată în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, respectiv urmând a fi luate în vedere, în egală măsură persoana inculpatului și respectiv, reeducarea și reintegrarea sa socială, cât și dimensiunea fenomenului infracțional, și așteptările societății față de mecanismul justiției penale, pentru a realiza o proporționalitate reală între aceste aspecte.

De menționat este acel fapt, că infracțiunea prevăzută de art. 362 alin. (1) Cod penal, se clasifică conform art. 16 alin. (2) Cod penal, ca infracțiune ușoară, iar sancțiunea infracțiunii imputate inculpatului prevede pedeapsă cu amendă în mărime de până la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

În prezenta speță, Colegiul atestă, că de către instanțele de fond inculpatul a fost condamnat pentru infracțiunea săvârșită, aplicând și prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, stabilindu-i în final pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

Reieșind din textul hotărârilor instanțelor de fond, se reține că aceste instanțe au luat în considerație faptul, că Railean I. a comis o infracțiune ușoară, nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv, are la întreținere 3 copii minori, la caz circumstanțe agravante nu au fost stabilite. Prin urmare, învederând personalitatea și cumulul circumstanțele reținute la individualizarea pedepsei inculpatului și analizând conținutul hotărârilor judecătorești ale instanțelor de fond, Colegiul penal constată, că acestea nu au admis careva abateri de la prevederile legale în partea individualizării pedepsei și întemeiat au concluzionat de a aplica inculpatului sancțiune sub formă de amendă, ce conform art. 62 Cod penal, reprezintă cea mai blândă categorie de pedeapsă din cele pasibile aplicării persoanelor fizice. De menționat este și acel fapt, că prima instanță i-a explicat inculpatului și prevederile art. 64 alin. (3¹) Cod penal, potrivit cărora inculpatul este în drept să achite în jumătate amenda stabilită, în cazul în care o va achita în decurs de 72 de ore.

Obiectul de bază a recursului invocat de către inculpat, este verificarea posibilității aplicării față de acesta a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, deoarece nu are posibilitate de a achita amenda stabilită. Însă, această chestiune a fost obiect de discuție atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, asupra căreia instanțele de fond s-au expus întemeiat, deoarece prima instanță ținând cont de toate circumstanțele atenuante și caracteristica pozitivă inculpatului, precum și acel fapt că inculpatul are domiciliu permanent peste hotarele Republicii Moldova și pentru a avea posibilitatea de a se reuni mai curând cu familia, a ajuns la concluzia de a-i aplica cea mai blândă pedeapsă prevăzută de sancțiunea infracțiunii pentru care a fost condamnat ultimul. Respectiv, instanța de apel, la rândul său, ținând cont de faptul că pedeapsa solicitată de către inculpat este mai gravă decât cea stabilită sub formă de amendă, potrivit clasificării prevăzute la art. 62 Cod penal, unde sunt prevăzute categoriile de pedepse penale, ar fi încălcat dispozițiile art. 410 Cod de procedură penală, agravându-i situația inculpatului în propriul apel, motiv pentru care a fost respinsă solicitarea acestuia.

De asemenea, învederând prevederile art. 425 Cod de procedură penală, nici instanța de recurs din motivele expuse mai sus, nu poate să intervină în hotărârile judecătorești în partea pedepsei stabilite inculpatului, deoarece i-ar crea o situație mai gravă în propriul recurs, ceea ce este inadmisibil din punct de vedere legal.

Prin urmare, pedeapsa stabilită inculpatului răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanțele de judecată au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și i-au stabilit corect inculpatului pedeapsa sub formă de amendă, iar chestiunile privind executarea hotărârilor judecătorești, inclusiv și înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunității, se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa, la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului, în ordinea prevăzută la art. art. 469 - 471 Cod de procedură penală.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deci, nu persistă temei de casare a soluției adoptate de instanța de apel, iar pedeapsa stabilită inculpatului a fost aplicată în limitele legii, din care considerente se dispune inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017, de către inculpatul **Railean Ion Xxxxx**, în cauza penală în privința acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 07 martie 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie